

Współczesne kierunki rozwoju polityki społecznej

Polityka społeczna w XXI wieku koncepcje, wyzwania, problemy

Dr hab. Ryszard Szarfenberg

rszarf.ips.uw.edu.pl/kierunki/

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Polityka społeczna – pojęcie, jego znaczenie i konteksty

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Polityka społeczna w ujęciu akademickim – cztery kontynenty

3

Cztery kontynenty pojęciowe i wymiary –
naukowy czysty, naukowy
zaangażowany i praktyczny

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Problemy demarkacji na każdym z kontynentów pojęciowych

4

Kontynent	Problem oddzielenia, odróżnienia (demarkacji)
Ekonomiczny	Ekonomia i polityka gospodarcza a polityka społeczna
Socjologiczny	Socjologia i socjotechnika (socjologia stosowana) a polityka społeczna
Etyczny	Etyka i etyka praktyczna a polityka społeczna
Politologiczny	Politologia, administracja i polityka publiczna a polityka społeczna

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

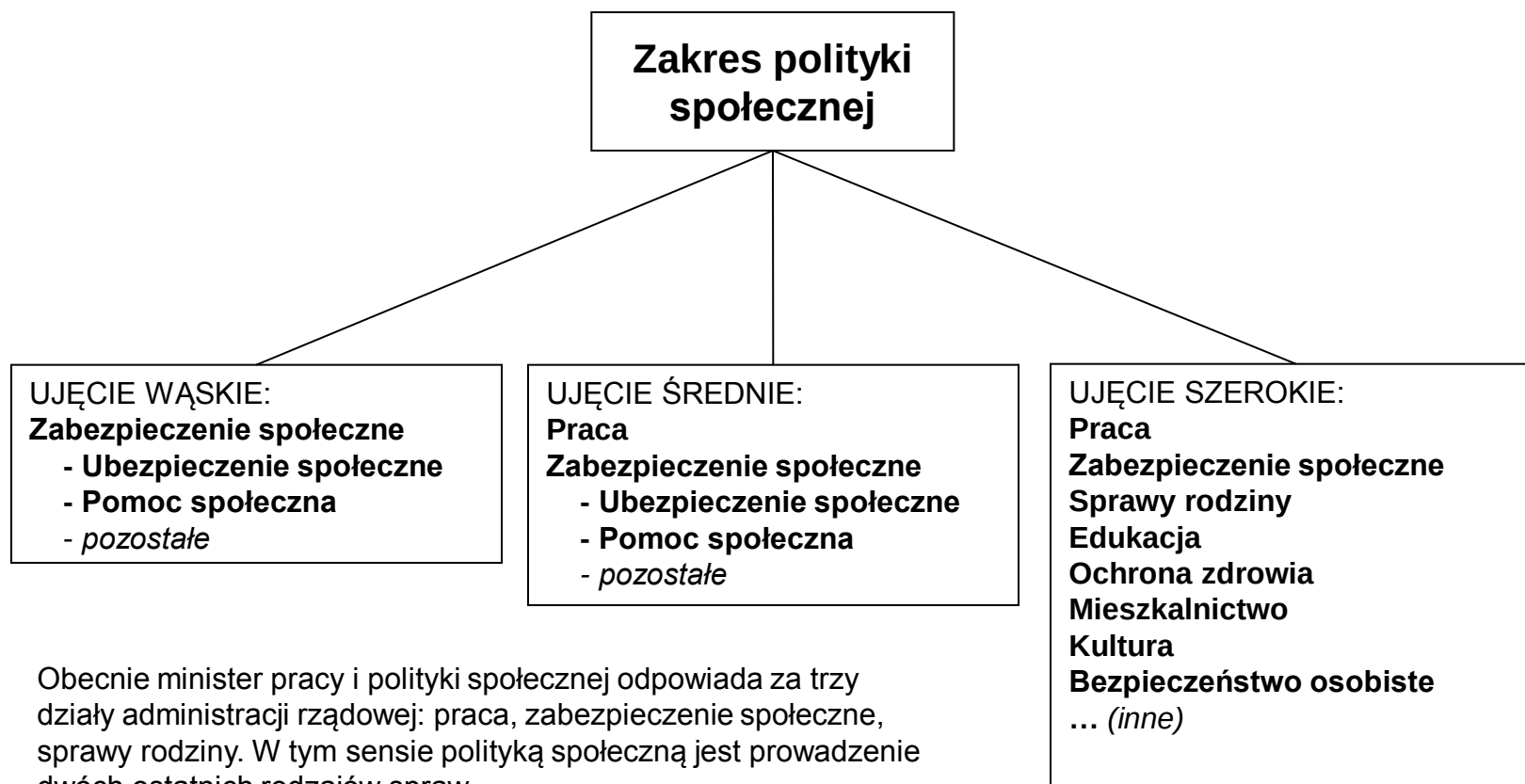

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Różne zakresy znaczeniowe pojęcia polityki społecznej

5

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

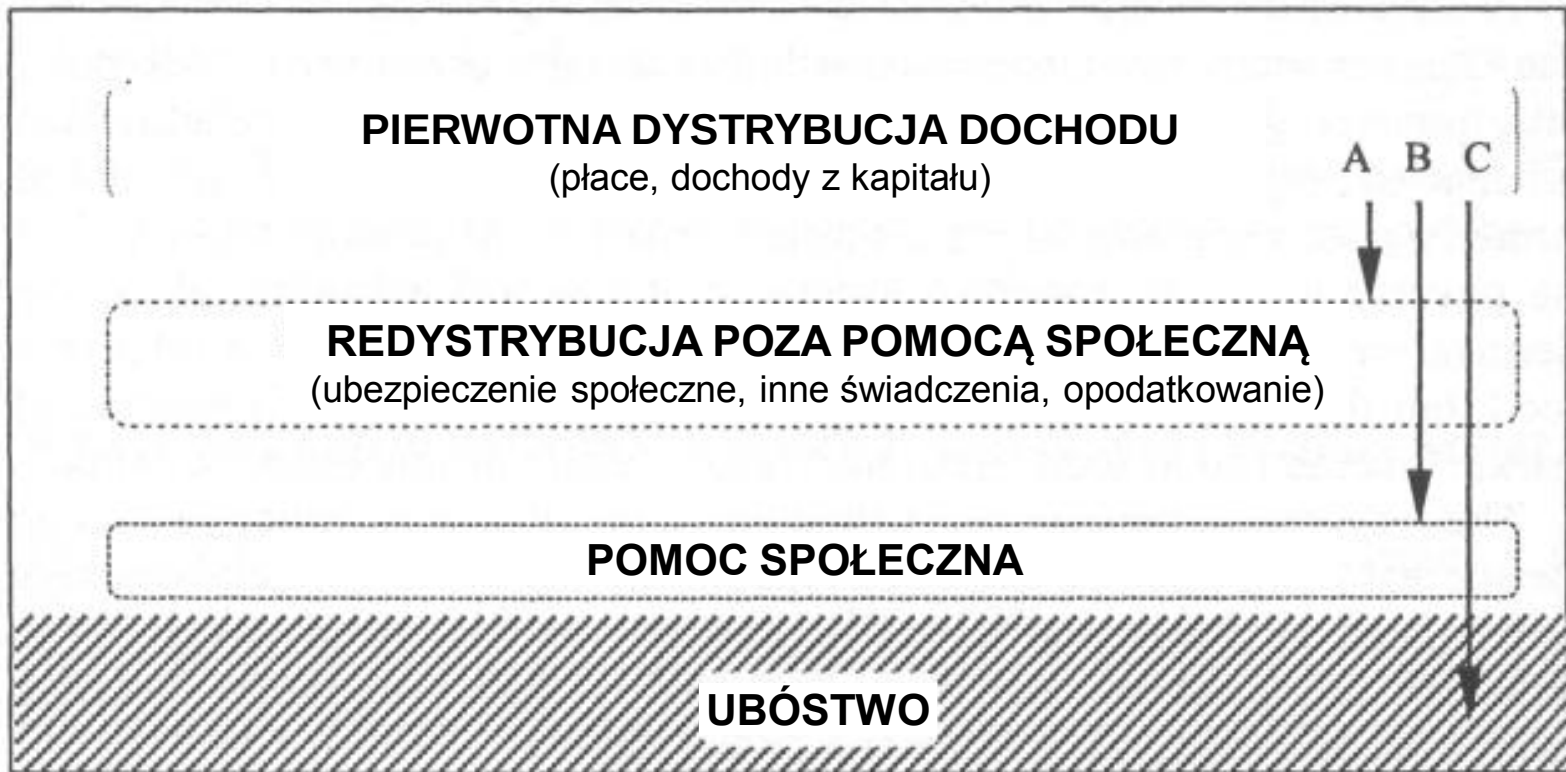

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Logika działania polityki społecznej I

6

Przypadki A, B – system zapobiegł ubóstwu

Przypadek C – system nie zapobiegł ubóstwu

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

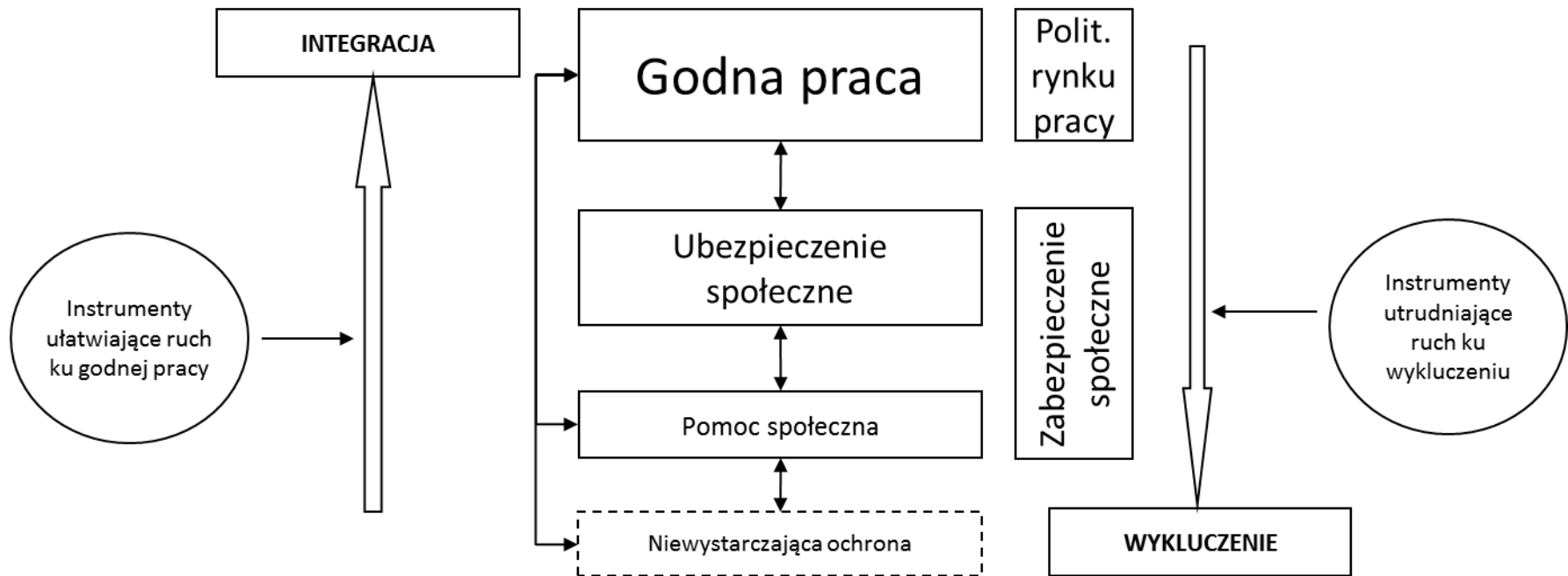

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Logika działania polityki społecznej II

7

Niewystarczająca ochrona

- 1) Ubodzy pracownicy (niegodna praca, praca niskiej jakości pod względem wynagrodzenia)
- 2) Ubodzy pracownicy lub ubodzy poza pracą i niekorzystający z zabezpieczenia społecznego
- 3) Ubodzy pracownicy lub ubodzy poza pracą i nie objęci zabezpieczeniem społecznym
- 4) Ubodzy pracownicy lub poza pracą, objęci zabezpieczeniem i korzystający z niego, ale nadal ubodzy

I. Nicaise

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIUNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Ewolucja polityki społecznej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

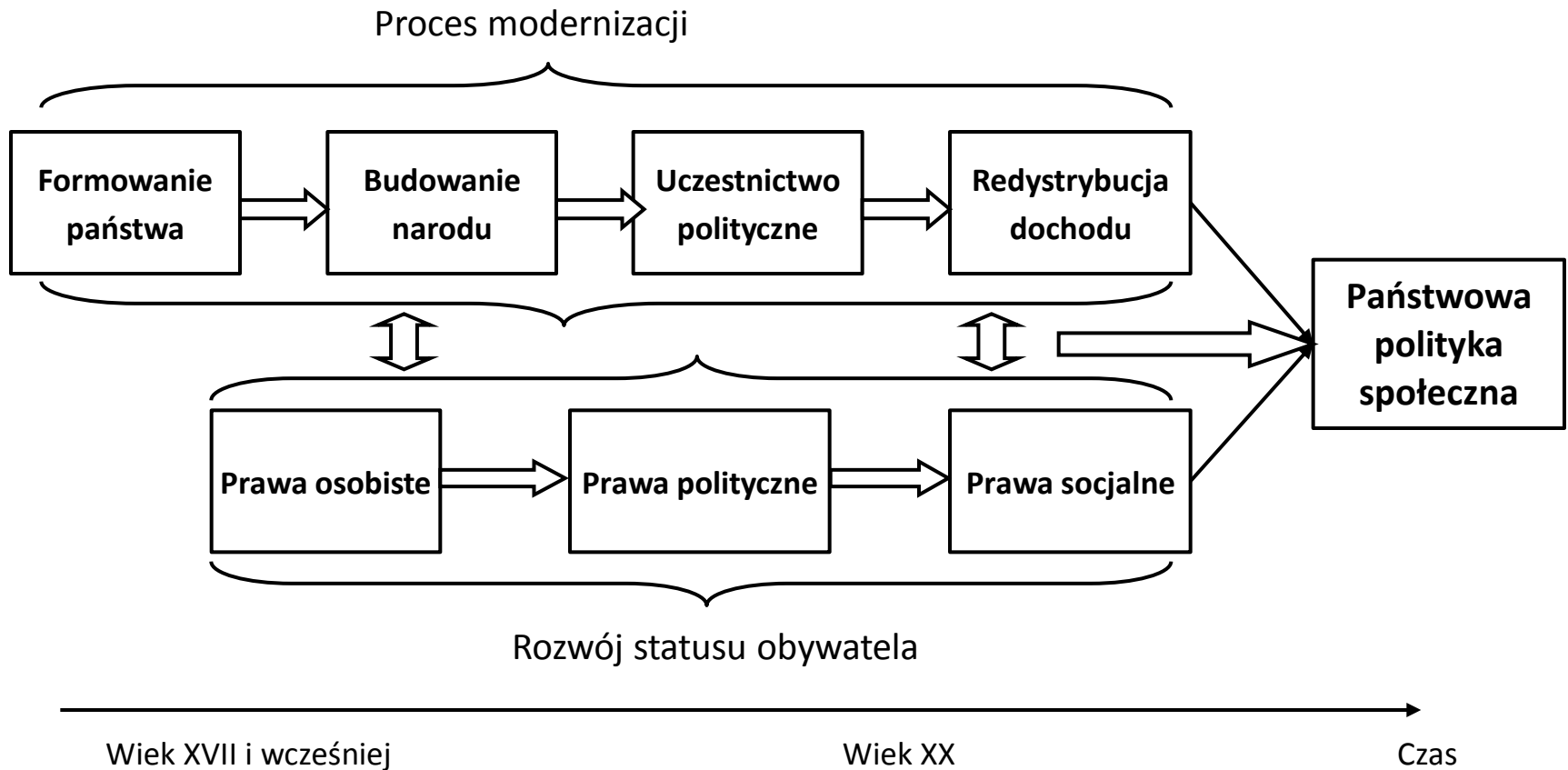
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ewolucja polityki społecznej w cieniu państwa

9

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

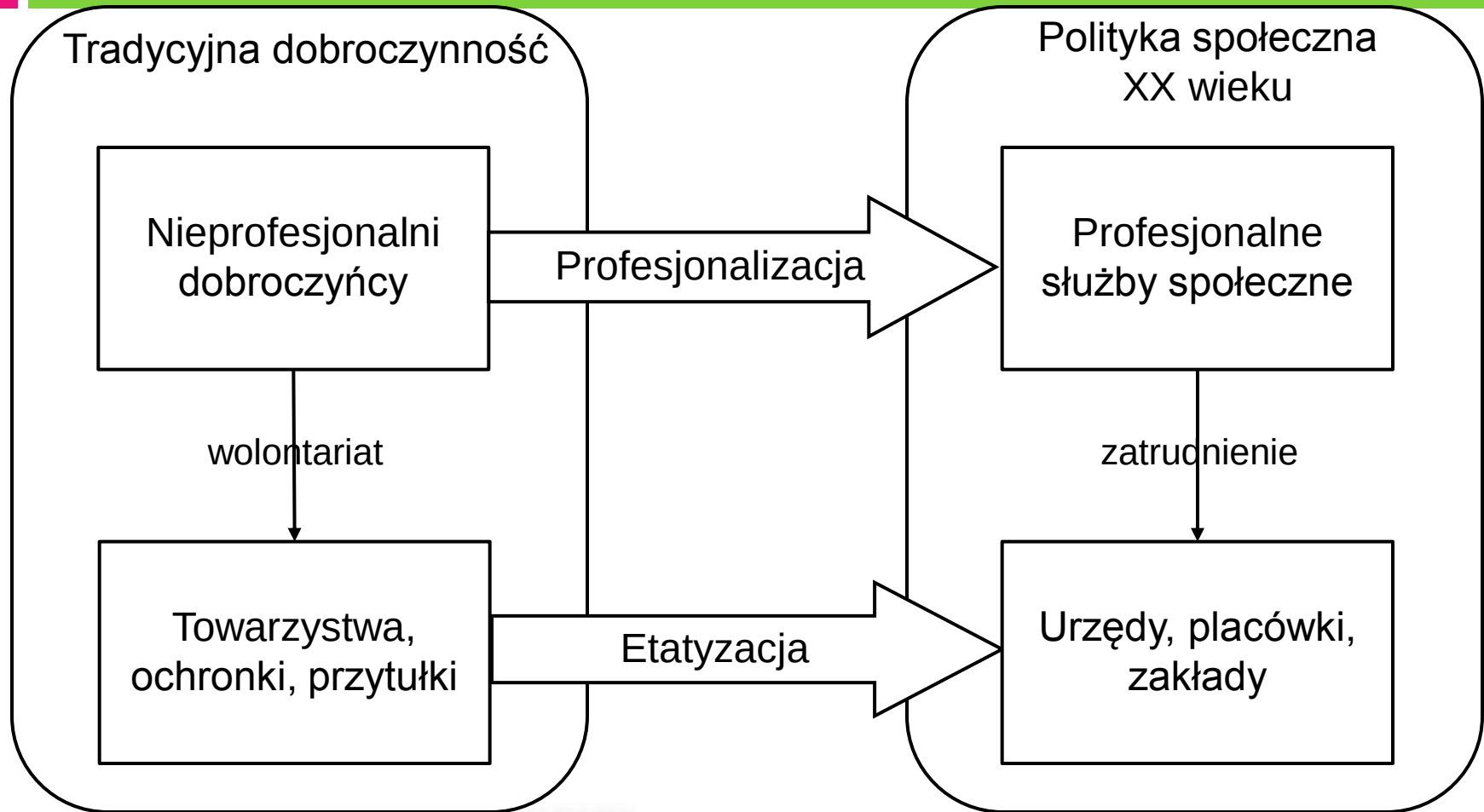

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Od dobroczynności do polityki społecznej

10

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

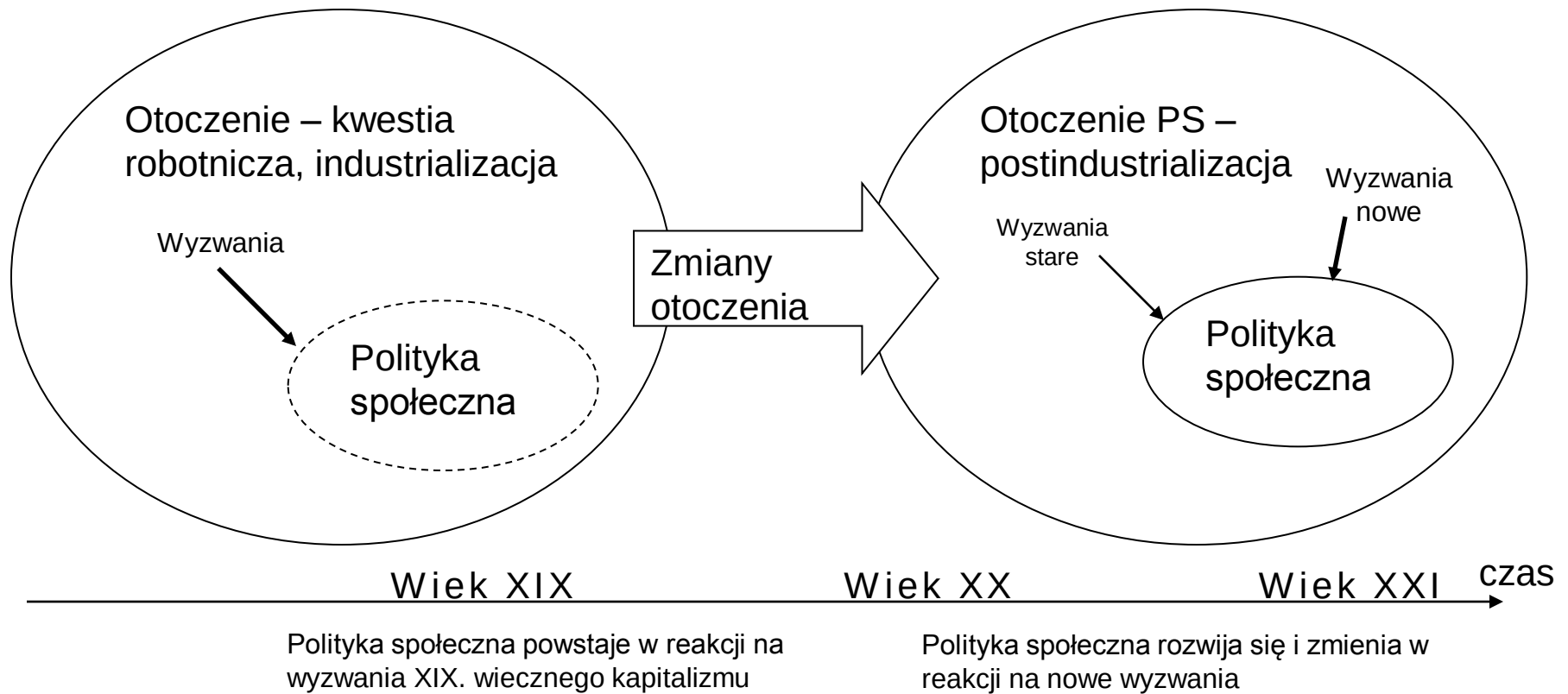

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wyzwania a reformy polityki społecznej

11

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Ewolucja polityki społecznej w cieniu kryzysów

12

- Kryzys i recesja lat 70. XIX w. w Niemczech a polityka protekcjonizmu i państwowych ubezpieczeń chorobowych, wypadkowych i emerytalno-rentowych
- Kryzys i depresja lat 30. XX wieku w USA a New Deal, w tym Social Security Act
- Kryzysy naftowe lat 70. i recesja lat 80. XX wieku a „kryzys *welfare state*” na Zachodzie i reformy polityki społecznej w krajach rozwiniętych
- Kryzysy transformacyjne lat 90. XX wieku w Europie Centralnej i Wschodniej a reformy komunistycznej polityki społecznej m.in. w Polsce
- Kryzys azjatycki z drugiej połowy lat 90. XX wieku a reformy rozwijające azjatycką politykę społeczną

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

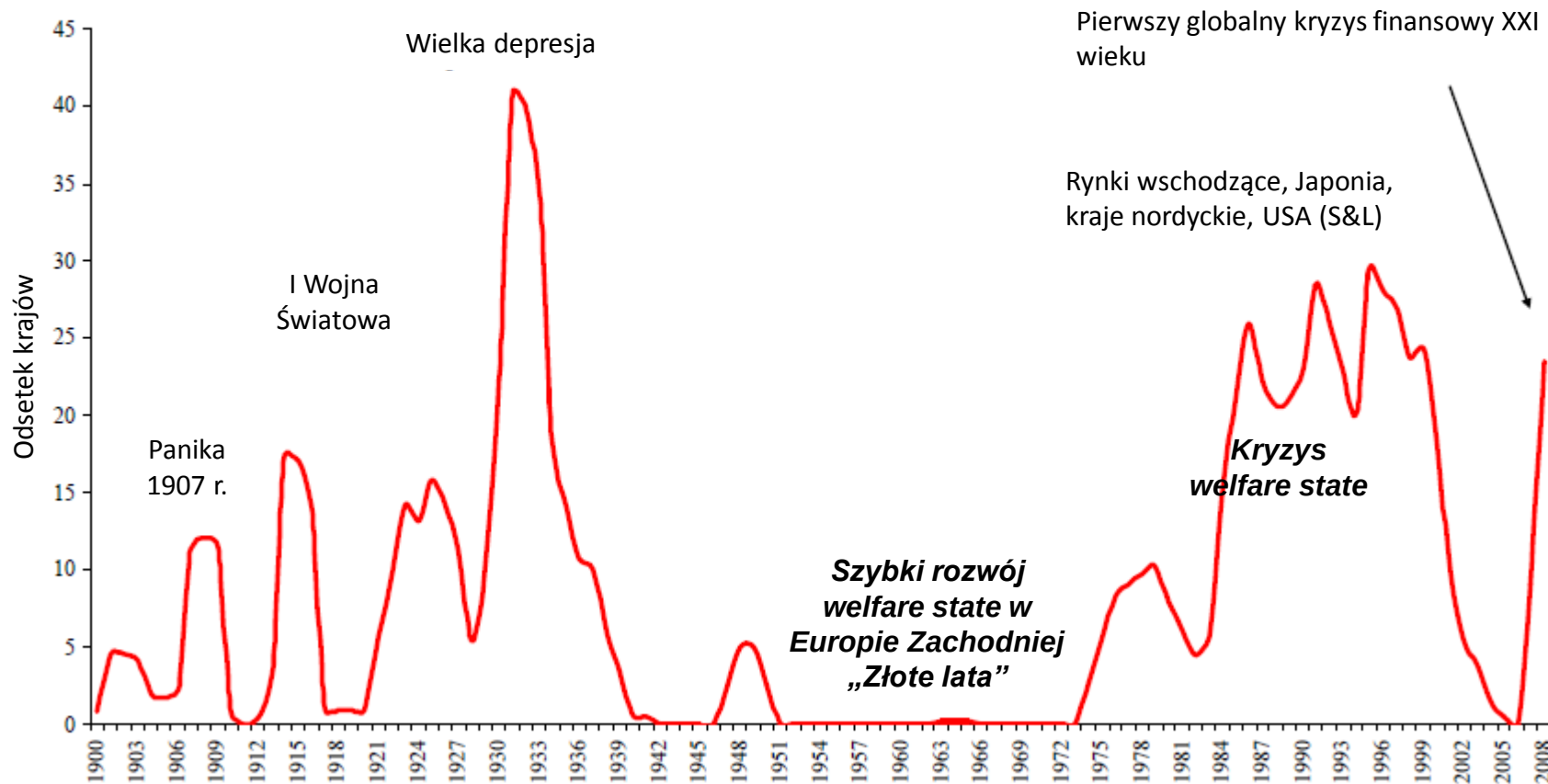
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Cień kryzysu – ilustracja empiryczna

13

**Odsetek krajów z kryzysami bankowymi 1900-2008,
ważony ich udziałem w dochodzie światowym**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

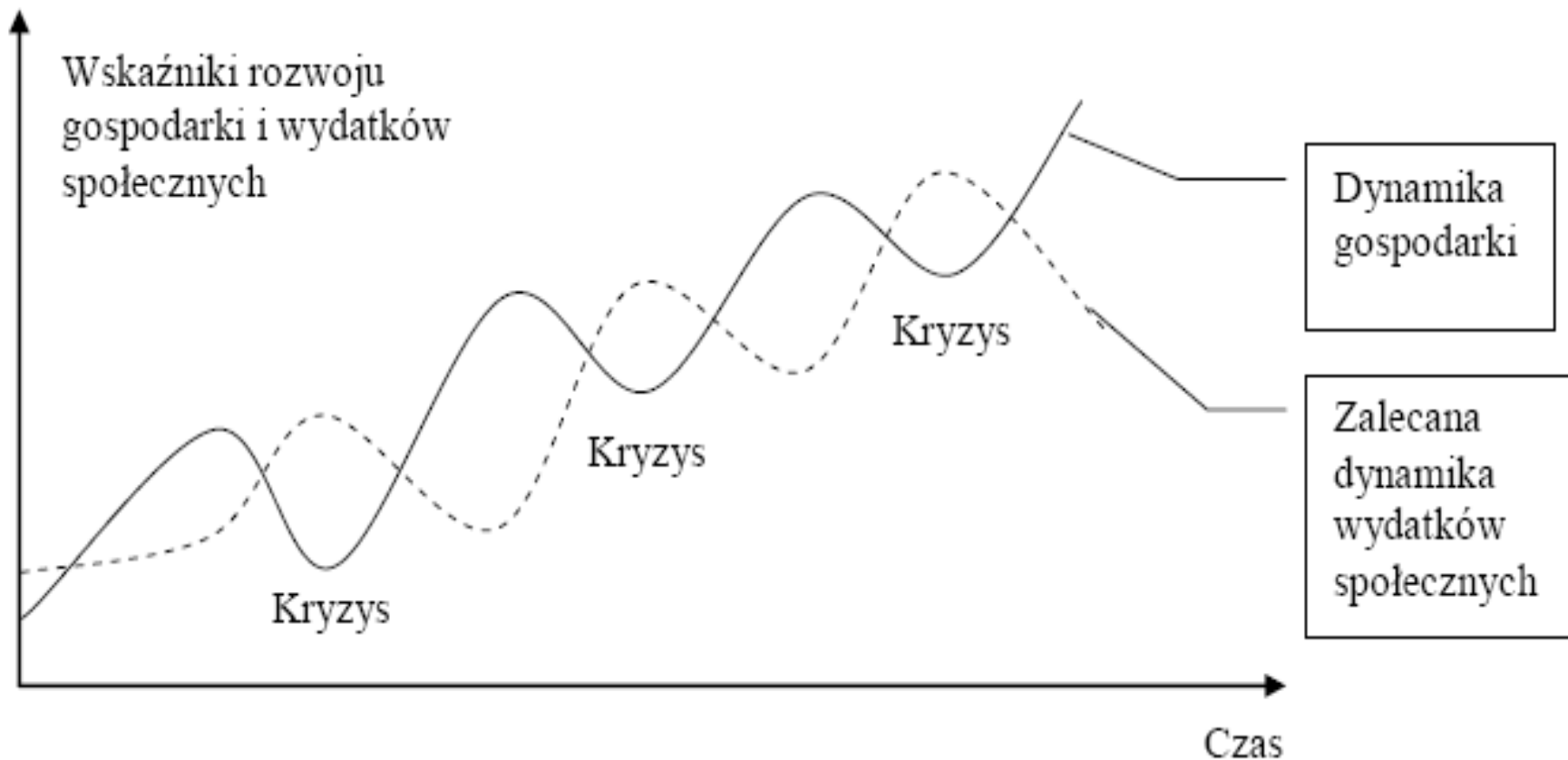
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Reinhart, Rogoff, 2008

Ekonomiczne uzasadnienie polityki społecznej - keynesizm

14

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dojrzałe *welfare state* i jego modele lata 80. XX wieku

15

	Liberalny	Socjaldemokratyczny	Konserwatywny
Rola: Rodziny Rynku Państwa	Marginalna Centralna Marginalna	Marginalna Marginalna Centralna	Centralna Marginalna Pomocnicza
Welfare state Dominująca forma solidarności	Indywidualna	Uniwersalna	Pokrewieństwo Korporatyzm Etatyzm Rodzina
Dominujące miejsce solidarności	Rynek	Państwo	
Poziom dekomodifikacji	Minimalny	Maksymalny	Wysoki (dla żywiciela rodziny)
Dominujące podejście do zarządzania ryzykami socjalnymi Welfare state	Rezydualne	Uniwersalistyczne	Ubezpieczenie społeczne
Regulacja rynku pracy	Słaba	Średnia	Silna
Zobowiązania socjalne rodziny / poziom defamilizacji	Słabe / Defamilizacja silna	Słabe / Defamilizacja silna	Maksymalne / Defamilizacja słaba (familizm)
<i>Przykład</i>	USA	Szwecja	Niemcy, Włochy

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

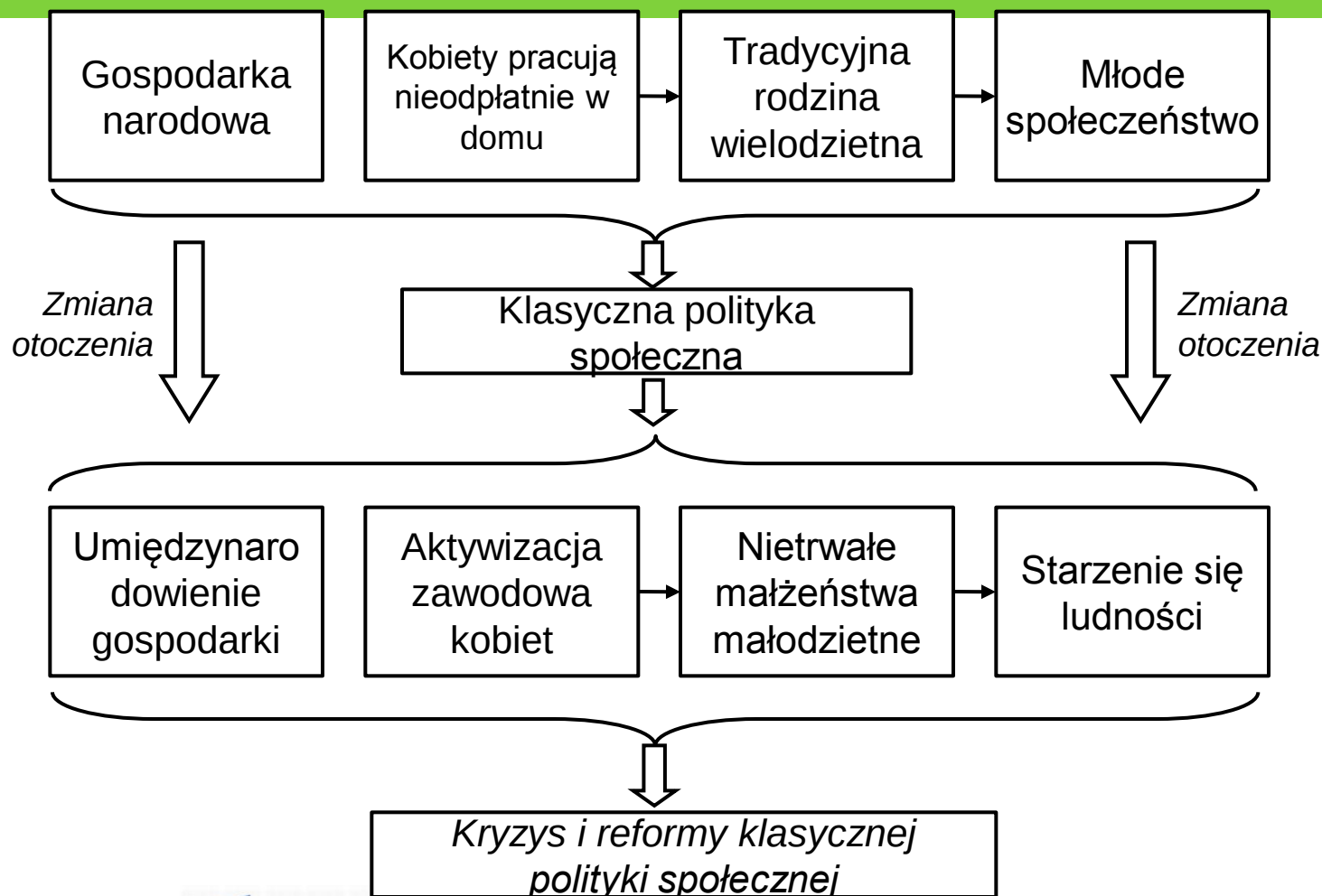

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

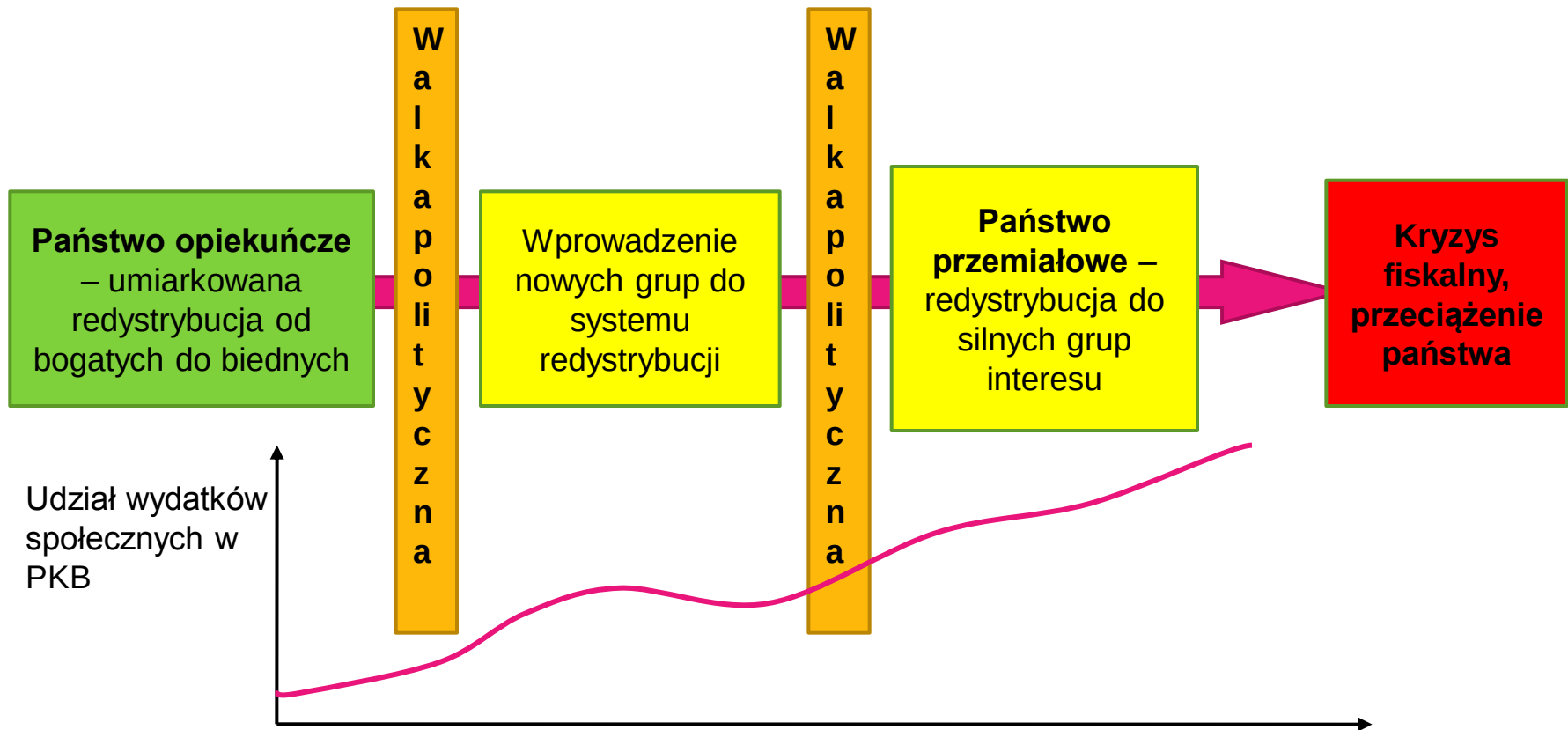
Gosta Esping-Andersen

Zasadnicze zmiany i makrowstrząsy

Krytyka *welfare state* – państwo przemiałowe

17

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

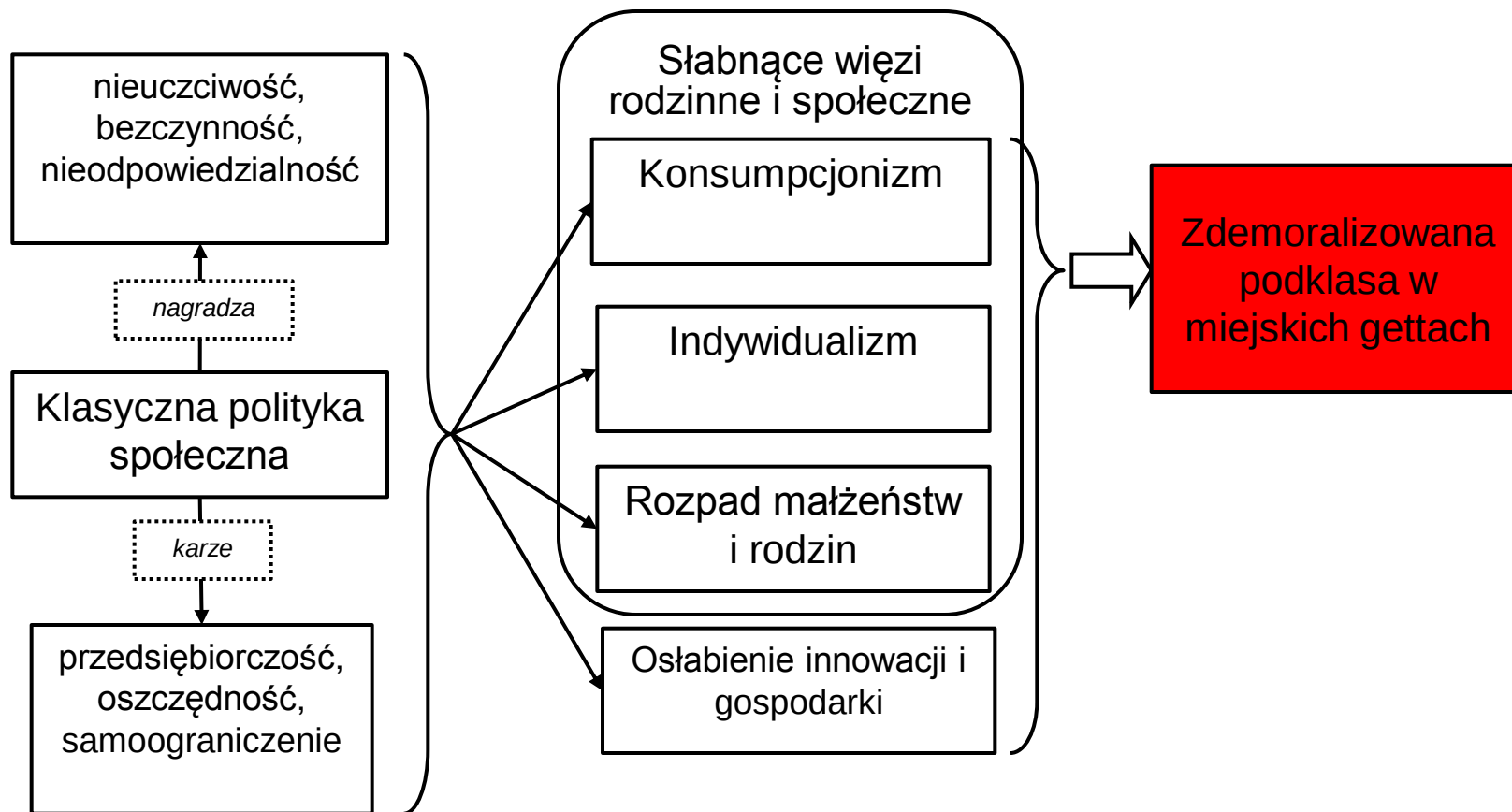

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Krytyka *welfare state* - demoralizacja

18

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

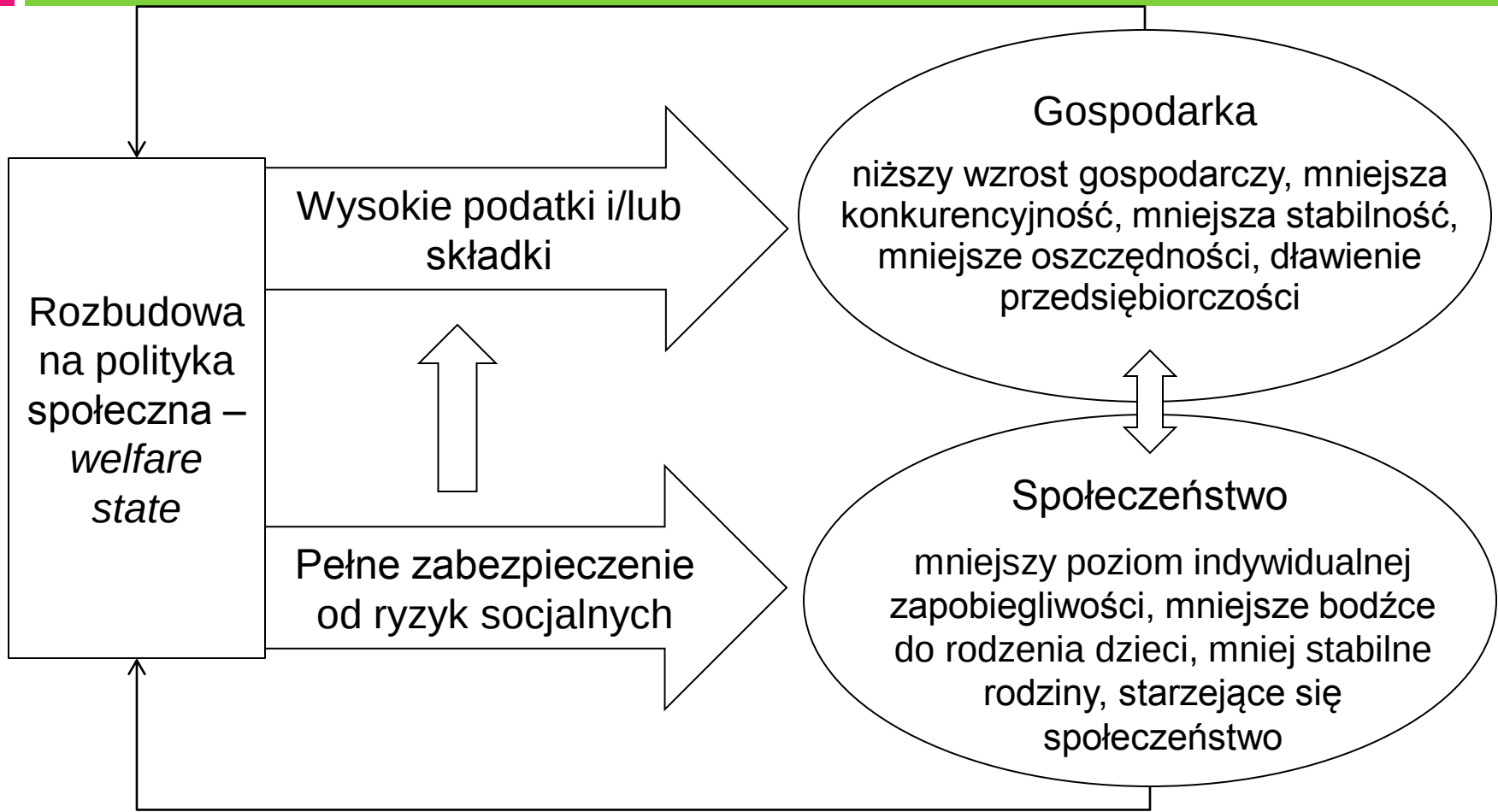

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Krytyka *welfare state* – ujęcie typowe

19

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

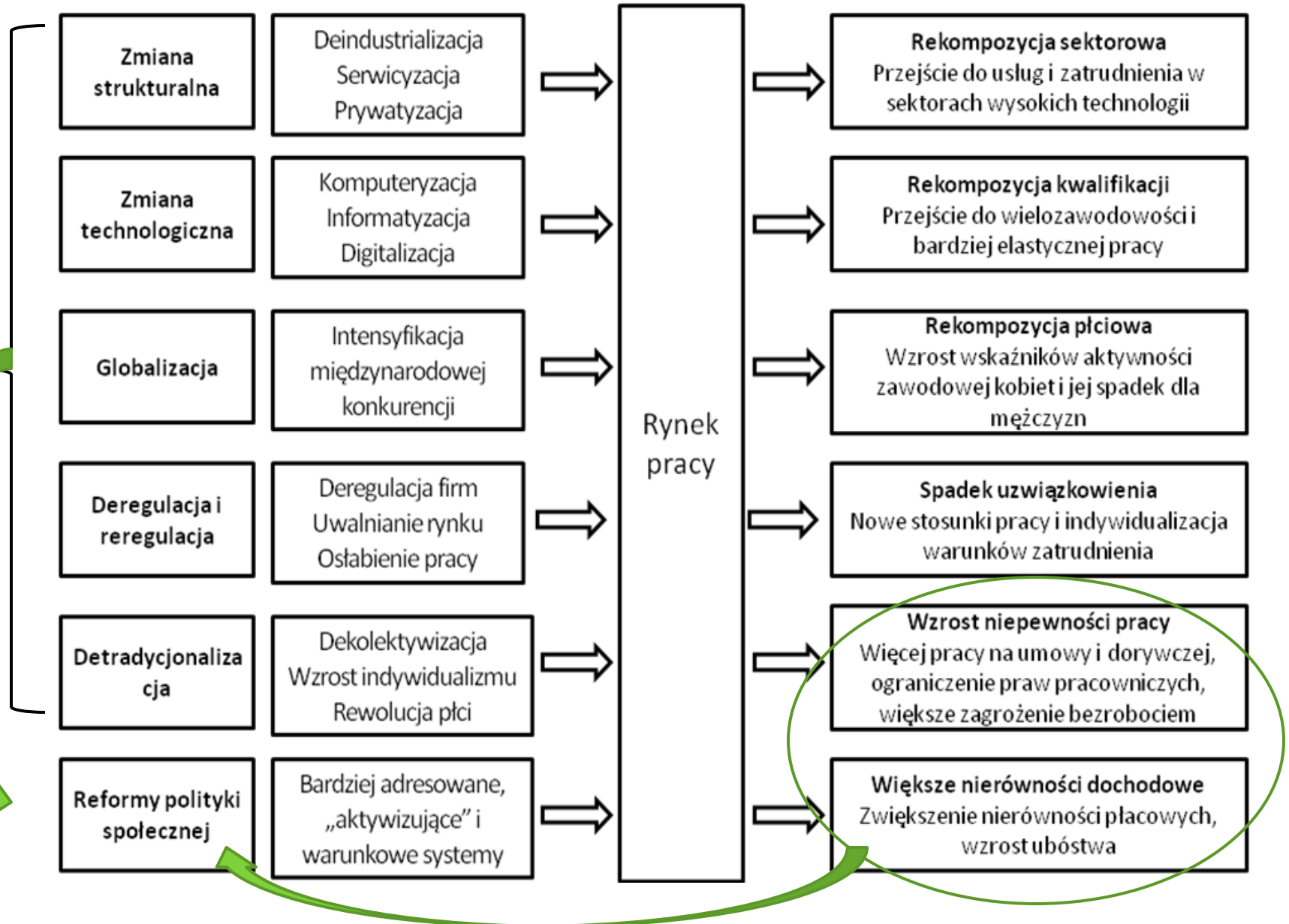

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

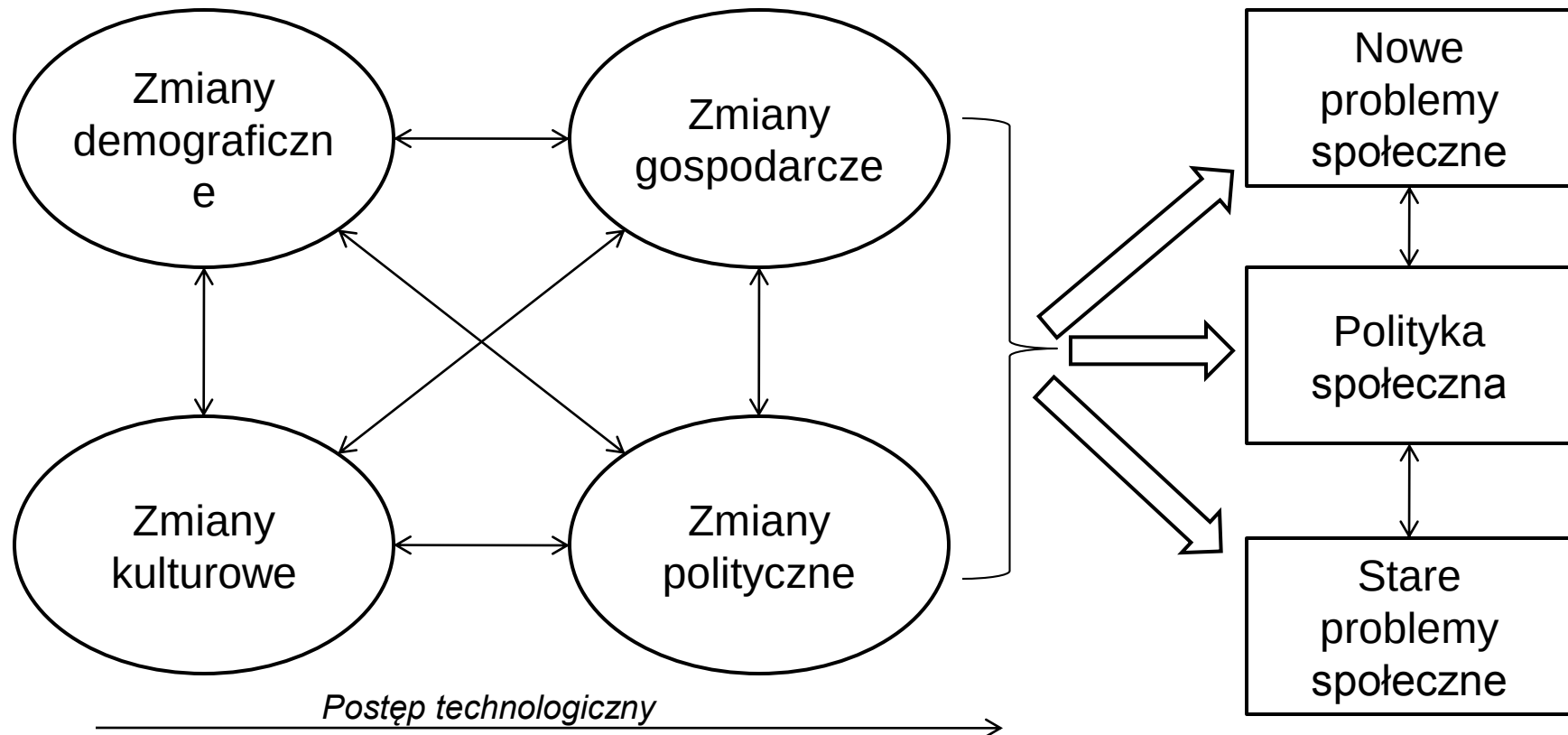
Stanisława
Golinowska

Reformy i megatrendy

Współczesne wyzwania i ich wpływ na politykę społeczną

21

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Współczesne wyzwania według Komisji Europejskiej

22

Spółeczeństwo

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Współczesne wyzwania według Komisji Europejskiej

23

Gospodarka

Utrzymujące
się
bezrobocie

Niska jakość
edukacji,
wypadanie
młodzieży

Wypadanie z
ryнку pracy
osób w wieku
przedemeryta
lnym

Pracownicy mają
problemy z
dostosowaniem
się do szybkich
zmian na rynku
pracy

Segmentacja
ryнку pracy,
koniec pracy na
całe życie,
nowe formy
zatrudnienia

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Współczesne wyzwania według Komisji Europejskiej

24

Styl życia i system wartości

Słabną
tradycyjne
więzi
rodzinne

Wykluczenie
cyfrowe

Obawy związane
z globalizacją i
zwiększonym
kontaktem z
innymi kulturami

Rozwój
biotechnologii
i - problemy
bioetyczne

Tendencja do
indywidualizacji
koncentrowanie
uwagi na
konsumpcji

Spada zaufanie
do instytucji
politycznych i
udział w życiu
publicznym

Model
konsumpcji
zagrożający
klimatowi i
środowisku

Nowe problemy
społeczne:
stres, depresja,
otyłość

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wpływ nowych wyzwań i zmian w myśleniu o państwie i usługach publicznych na kierunki rozwoju polityki społecznej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Współczesne wyzwania i ich wpływ na politykę społeczną

26

Charakterystyka zmiany (wyzwania)	Konsekwencje dla polityki społecznej
Dalsze starzenie się społeczeństwa	Zwiększone zadania w zakresie finansowania emerytur i – nawet w większym stopniu – w obszarze ochrony zdrowia i opieki długoterminowej
Globalizacja	Zwiększona aktywność państwa w zakresie edukacji i/lub ograniczania ubóstwa w zależności od wyboru drogi poprawiania międzynarodowej konkurencyjności
Mniej trwałe małżeństwo, większe zróżnicowanie form życia rodzinnego, więcej osób samotnych i samotnych rodziców, mniej dzieci	Obawy o kondycję rodziny w sferze materialnej (ubóstwo) i wychowawczej (zachowania antyspołeczne, przestępczość); wzrost znaczenia polityki rodzinnej
Oslabienie kontroli społecznej ze strony rodziny i społeczności lokalnej, a także wzrost bezrobocia i nierówności	Wzrost znaczenia problemu naruszeń porządku społecznego i polityki wobec zachowań aspołecznych

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Współczesne wyzwania i ich wpływ cd.

27

Charakterystyka zmiany (wyzwania)	Konsekwencje dla polityki społecznej
Wzrost bezrobocia i związany z nim wzrost obciążeń dla budżetu socjalnego	Większe zaangażowanie polityki społecznej w sprawy zatrudnienia (np. kształcenie ustawiczne)
Narastające problemy ekologiczne	Wzrost zaangażowania regulacyjnego i finansowego państwa w tym obszarze
Rozpowszechnione odwoływanie się do języka praw przez coraz większą liczbę grup o specjalnych potrzebach (<i>„dużych, dobrze zorganizowanych, głośnych i mających poparcie w mediach”</i>)	Kolejne obowiązki nakładane na państwo w zakresie praw dzieci, osób niepełnosprawnych, osób starszych, kobiet
Coraz bardziej szczegółowa i dostępna informacja o polityce społecznej oraz jej osiągnięciach w poszczególnych krajach i dziedzinach	Żądania reform w celu osiągnięcia nakładów i/lub wyników takich, jak w krajach najlepiej radzących sobie z problemami społecznymi, „głosowanie nogami”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIUNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Współczesne wyzwania i ich wpływ cd.

28

Charakterystyka zmiany (wyzwania)	Konsekwencje dla polityki społecznej
Wzrost zamożności i ogólnego poziomu życia	Zwiększają się oczekiwania wobec poziomu realizacji praw jaki ma gwarantować państwo (np. już nie tylko szkolnictwo średnie, ale również wyższe)
Wzrost zróżnicowania i złożoności struktury społecznej, bardziej zindywidualizowane życie i wielowymiarowe tożsamości	Nacisk na elastyczność, indywidualizację usług oraz ich konsekwencja w postaci coraz bardziej skomplikowanej polityki społecznej
Wzrost znaczenia międzynarodowych podmiotów polityki społecznej	Polityka społeczna państwa narodowego w coraz większym stopniu będzie kształtowana przez prawo międzynarodowe
Wzrost znaczenia kultury konsumpcyjnej oraz zwiększona dostępność do wiedzy specjalistycznej	Polityka społeczna skoncentrowana coraz bardziej na konsumentach, słabnąca rola profesji społecznych (producentów usług)

Paul Wilding

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIUNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Klasyczny rząd i jego cechy

29

KLASYCZNY RZĄD

Koncentruje się na przepisach

Wprowadza mechanizmy biurokratyczne

Nie mierzy działania swoich jednostek

Centralizacja władzy i kontroli

Koncentruje się na zasobach i produkcji

Uruchamia tylko sektor publiczny

Obywatel -petent

Reaguje na problemy

Koncentruje się na wydatkach

Klasyczna państwowa polityka społeczna

D. Osborne, T. Gaebler,
Rządzić inaczej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Przedsiębiorczy rząd – nowe zarządzanie publiczne

30

PRZEDSIĘBIORCZY RZĄD

Koncentruje się na celach i misji

Wprowadza mechanizmy rynkowe

Mierzy działania swoich jednostek

Decentralizuje i demokratyzuje władzę

Uwzględnia wyniki

Aktywizuje wszystkie sektory

Obywatel-klient

Zapobiega problemom

Koncentruje się też na przychodach

Reformy państwowej polityki społecznej

D. Osborne, T. Gaebler,
Rządzić inaczej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

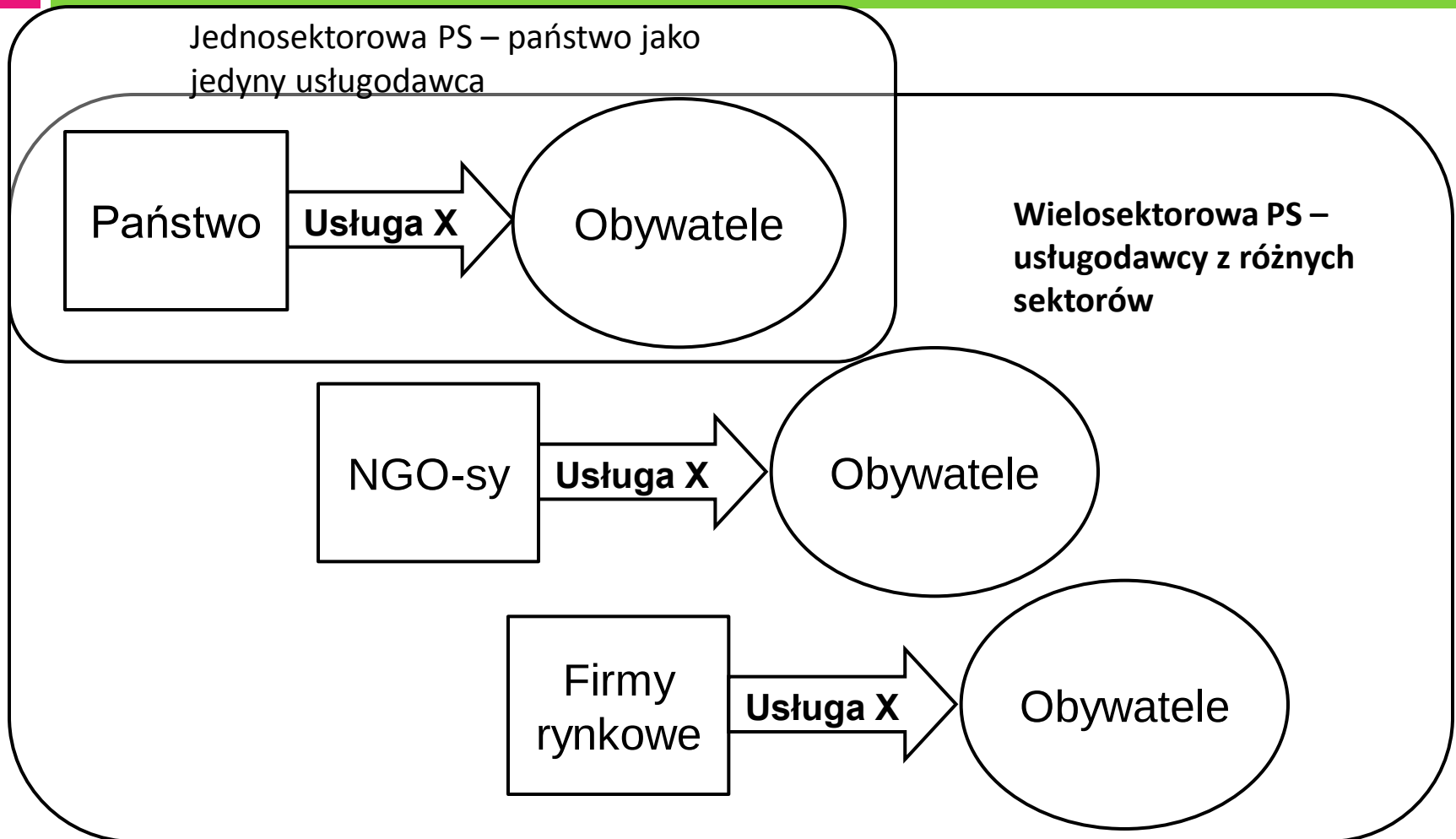

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wielosektorowa polityka społeczna

31

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

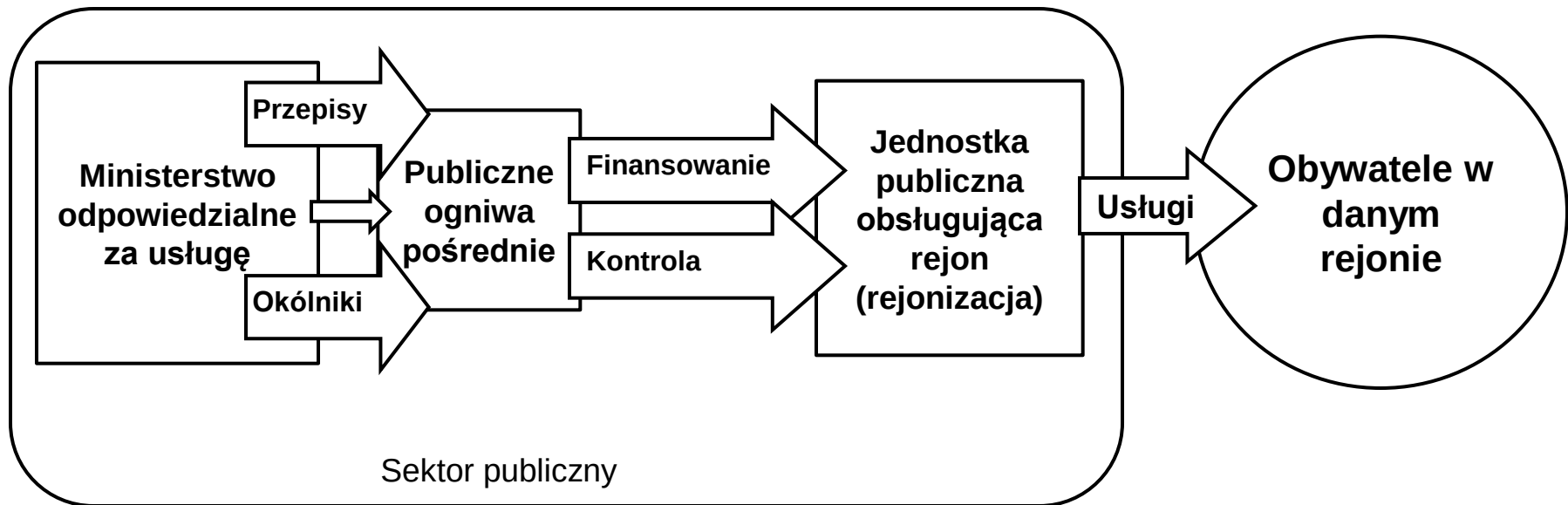
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jednosektorowa polityka społeczna bez rynku

32

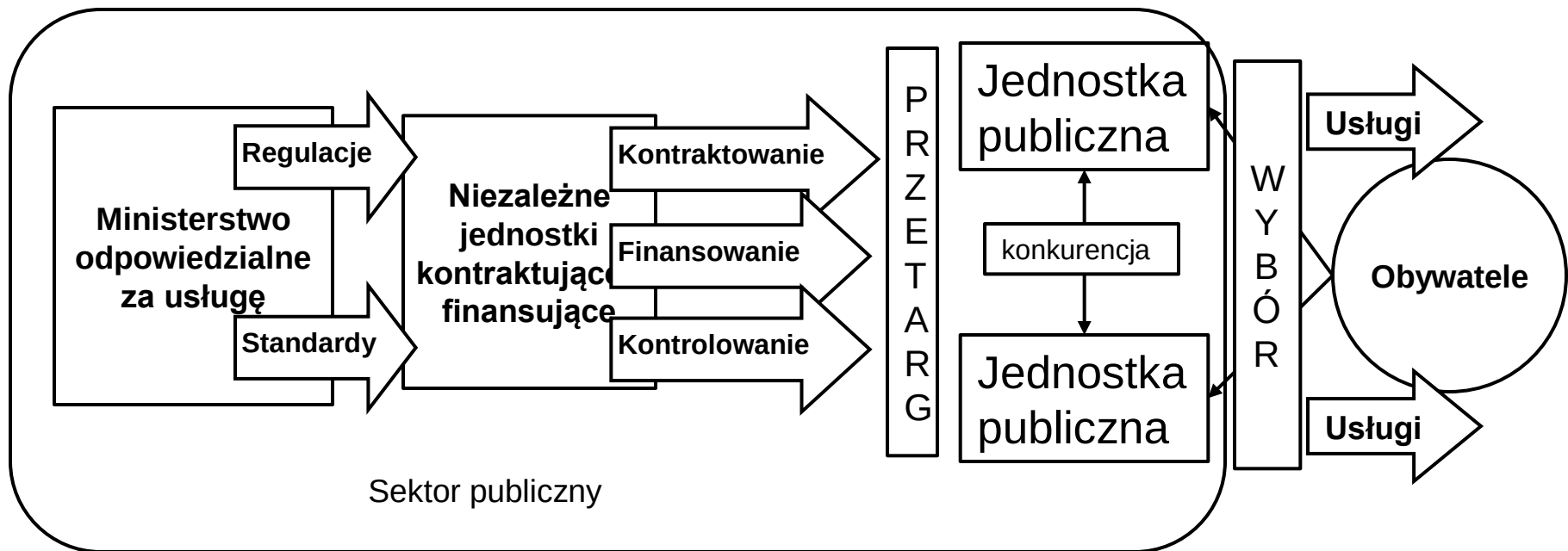
Klasyczne rozwiązanie organizacyjne z rejonizacją

Rynek w jednosektorowej polityce społecznej

33

Rynek wewnętrzny bez rejonizacji

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

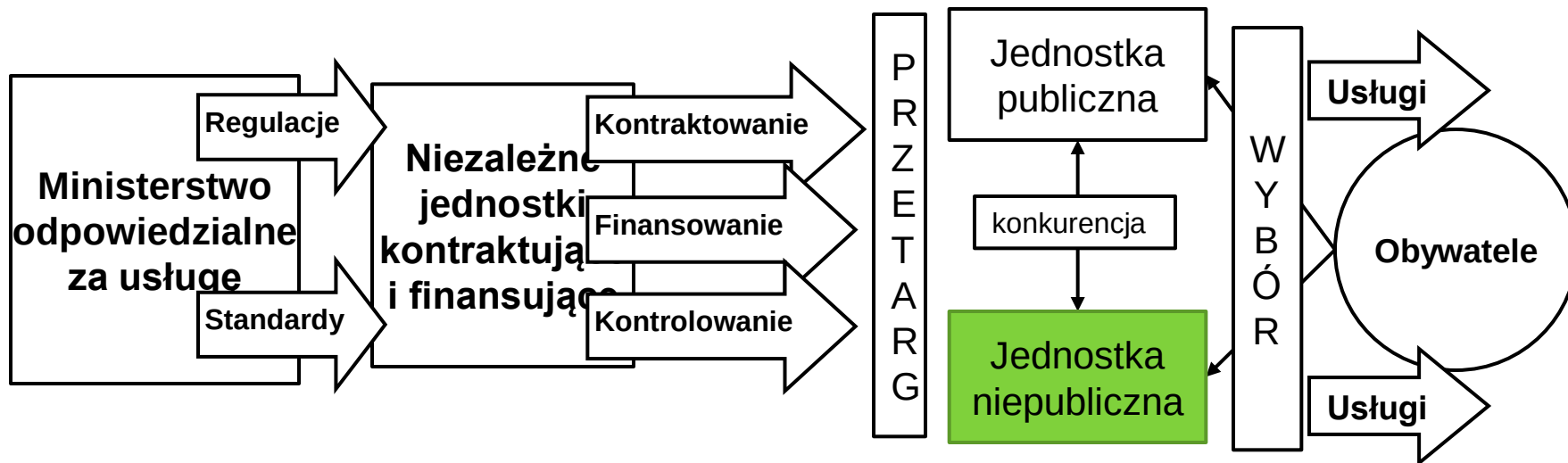
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rynek z wielosektorową polityką społeczną

34

Rynek wielosektorowy bez rejonizacji

Dalszy możliwy rozwój sytuacji: 1) wiele podmiotów finansujących (konkurencja między płatnikami), 2) wyodrębnienie podmiotów kontraktujących obsługujących duże sieci usługodawców (konkurencja między kontraktującymi, konsolidacja po stronie usługodawców)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rynek, czyli konkurencja, a więc – kontraktowanie usług publicznych i jego uzasadnienie

35

- poziom usług realizowanych przez instytucje publiczne jest **coraz częściej poddawany krytyce** ze strony klientów i instytucji ich reprezentujących;
- zapewniane usługi powinny **bardziej odpowiadać potrzebom odbiorcy niż tego, kto je świadczy** - podmioty publiczne coraz częściej działają w swoim stylu, nie są innowacyjne i elastyczne;
- konkurencja i rynek mogą wprowadzić mechanizmy **zmniejszania kosztów i zwiększania jakości usług**;
- Kontrakty... **Gwarantują... uprzednią definicję i standaryzację danej usługi**, określają spodziewane jej efekty, poddawane są też monitoringowi i ewaluacji;
- **wielość podmiotów świadczących daną usługę daje możliwość wyboru przez klienta/beneficjenta** tej, która jest dla niego optymalna;
- motywacja sektora komercyjnego (zysk) i pozarządowego (etos odpowiedzialnego obywatela) jest **lepszą motywacją do działania niż prawne zobowiązanie służb publicznych**

Z. Wejcman, *Tak mało państwa, jak to możliwe - tak dużo, jak to konieczne*, w: *O kulturze kontraktu*, BORIS 1998, s. 7

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

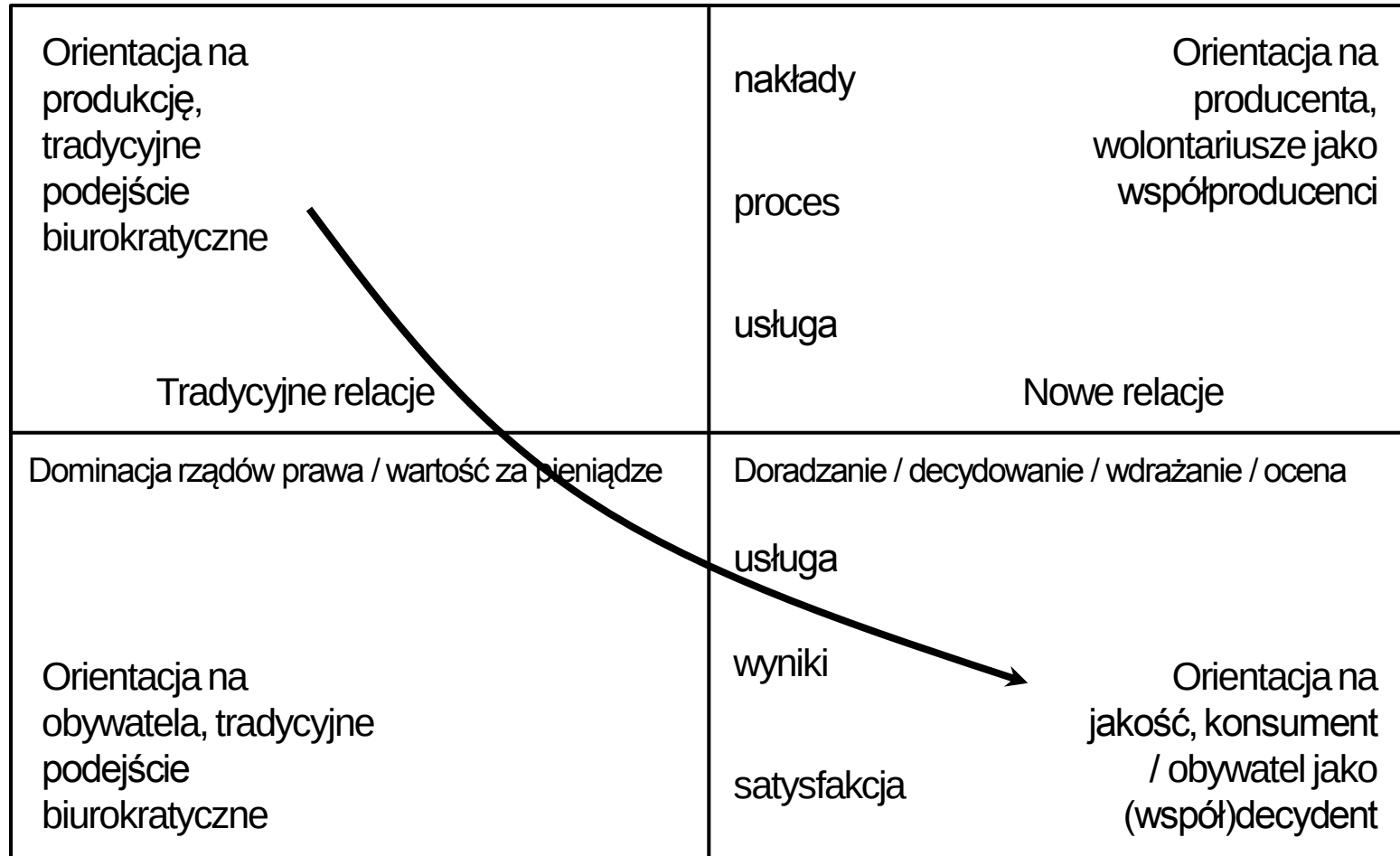

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Kierunek – jakość usług i upodmiotowienie ich odbiorców

Orientacja na producenta

Orientacja na konsumenta

Nowe idee w reformowaniu polityki społecznej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

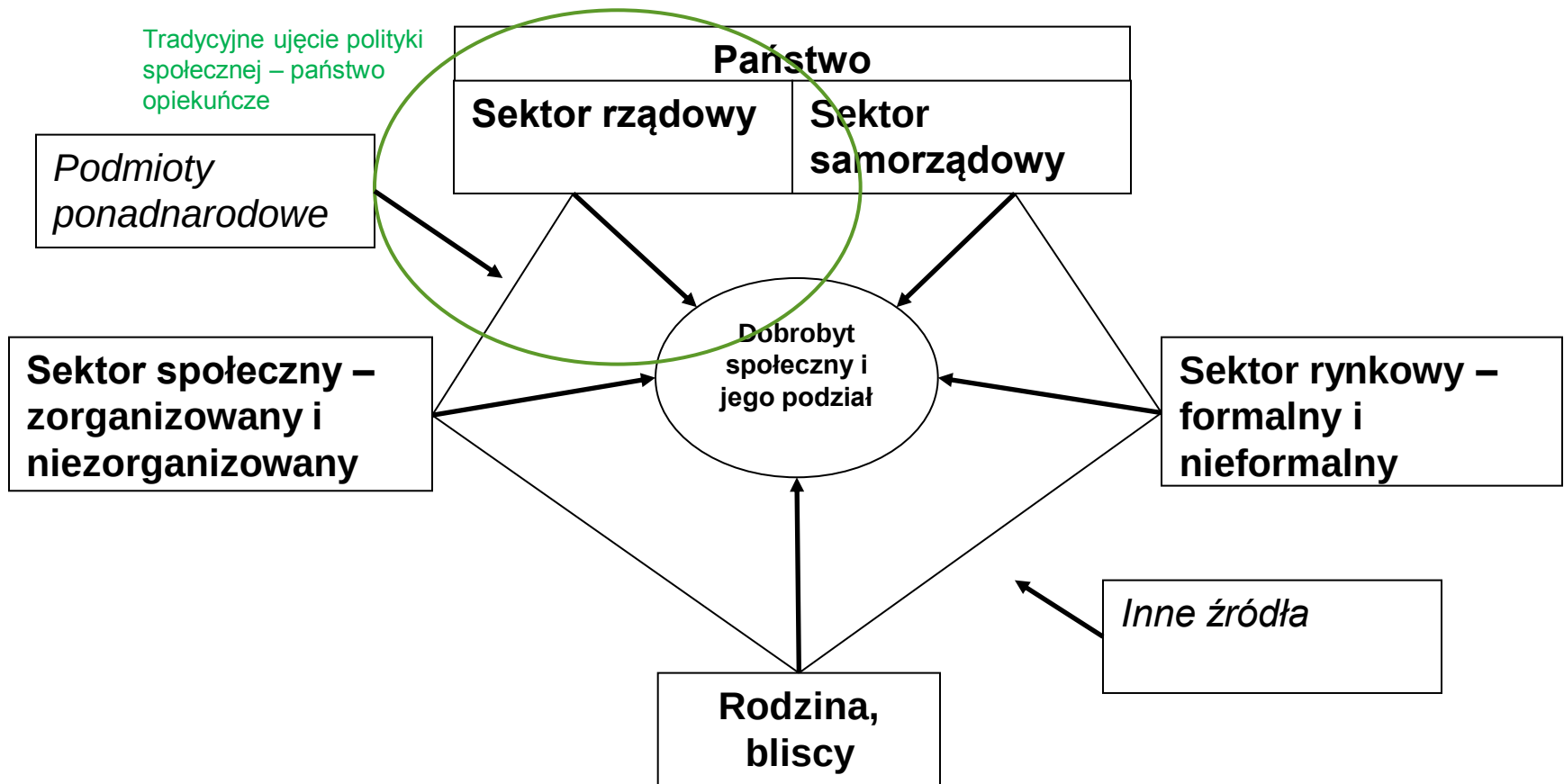
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Idea wielosektorowości

38

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Idea welfare mix, czyli „mieszanki politykospołecznej”

39

Provision mix

- **Product mix** – świadczenia w różnych formach i pakietach
- **Profession mix** – świadczenia są dostarczane przez różne profesje społeczne
- **Organization mix** – świadczenia dostarczane przez organizacje i sieci z różnych sektorów
- **Finance mix** – źródła finansowania świadczeń są zróżnicowane (Powell)
- **Regulation mix** – źródła norm i standardów zróżnicowane (Powell)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Modne idee reformatorów polityki społecznej (zalecenia UE)

40

- **Flexicurity**
 - Elastyczność i deregulacja rynku pracy
 - Pewność znalezienia zatrudnienia i bezpieczeństwo socjalne
- **Aktywna integracja**
 - Inkluzywny rynek pracy
 - Minimalny dochód gwarantowany
 - Usługi społeczne wysokiej jakości
- **Indywidualizacja pomocy i odpowiedzialności**

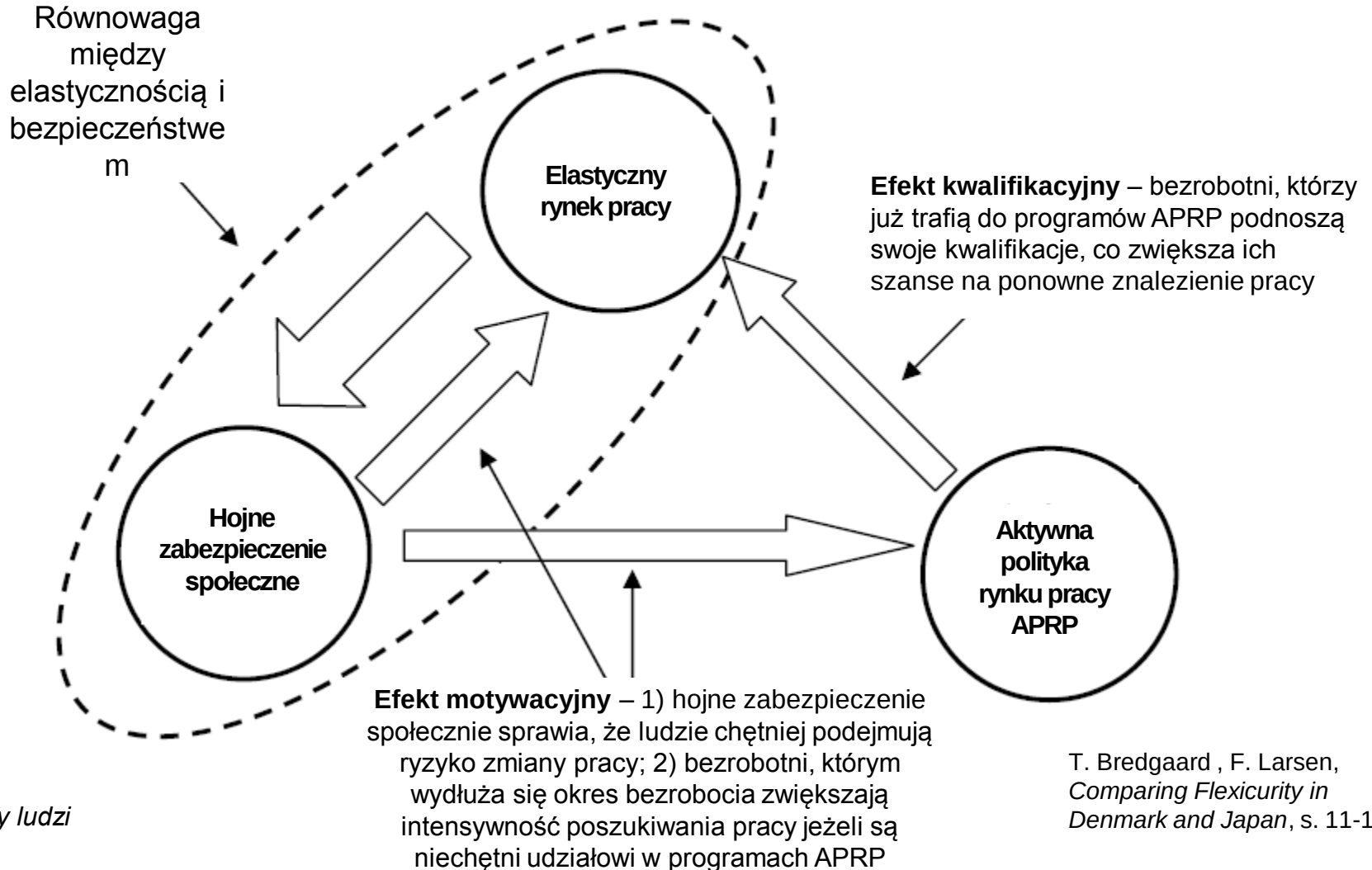
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Złoty trójkąt *flexicurity*

T. Bredgaard , F. Larsen,
*Comparing Flexicurity in
Denmark and Japan*, s. 11-12

Próby nowej syntezy – aktywna polityka społeczna i jej idee przewodnie

42

1. **Idea decentralizacji** i związany z tym wzrost znaczenia samorządów lokalnych.
2. **Zasada pomocniczości** państwa i wzrost znaczenia sektora obywatelskiego;
3. Uznanie przez państwo podmiotowości wspólnot lokalnych i znaczenia więzi społecznych dla **budowania kapitału społecznego**.
4. Akceptacja neoliberalnego postulatu utrzymywania równowagi finansów publicznych i związana z tym **zgoda na ograniczenie redystrybucyjnej funkcji programów socjalnych**.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Próby nowej syntezy – aktywna polityka społeczna i jej idee przewodnie cd.

43

5. **Znaczenie negocjacji zbiorowych**, przy czym tradycyjne pakti trójstronne... uzupełniane są dialogiem obywatelskim, w którym uczestniczą także organizacje społeczne.
6. **Rola edukacji**, w tym systemu edukacji publicznej, jako instrumentu **inwestowania w kapitał ludzki** i budowania „społeczeństwa opartego na wiedzy”.
7. Znaczenie sektora **ekonomii społecznej, zatrudnienia socjalnego i zatrudnienia subsydiowanego** dla realizacji polityki pełnego zatrudnienia.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Próby nowej syntezy – aktywna polityka społeczna i jej idee przewodnie cd.

44

8. Przeciwdziałanie **wykluczeniu społecznemu poprzez pomoc w podjęciu pracy lub udział w programach integracyjnych** (reintegracyjnych).
9. **Dowartościowanie wolontariatu** jako formy pracy użytecznej społecznie i formy zdobywania umiejętności i kwalifikacji do podjęcia pracy zarobkowej.
10. **Działania aktywizujące** nie tylko pojedynczych klientów (tzn. korzystających ze świadczeń społecznych), ale także całe społeczności lokalne i związany z tym renesans środowiskowej metody pracy socjalnej.

M. Rymśa, 2003

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

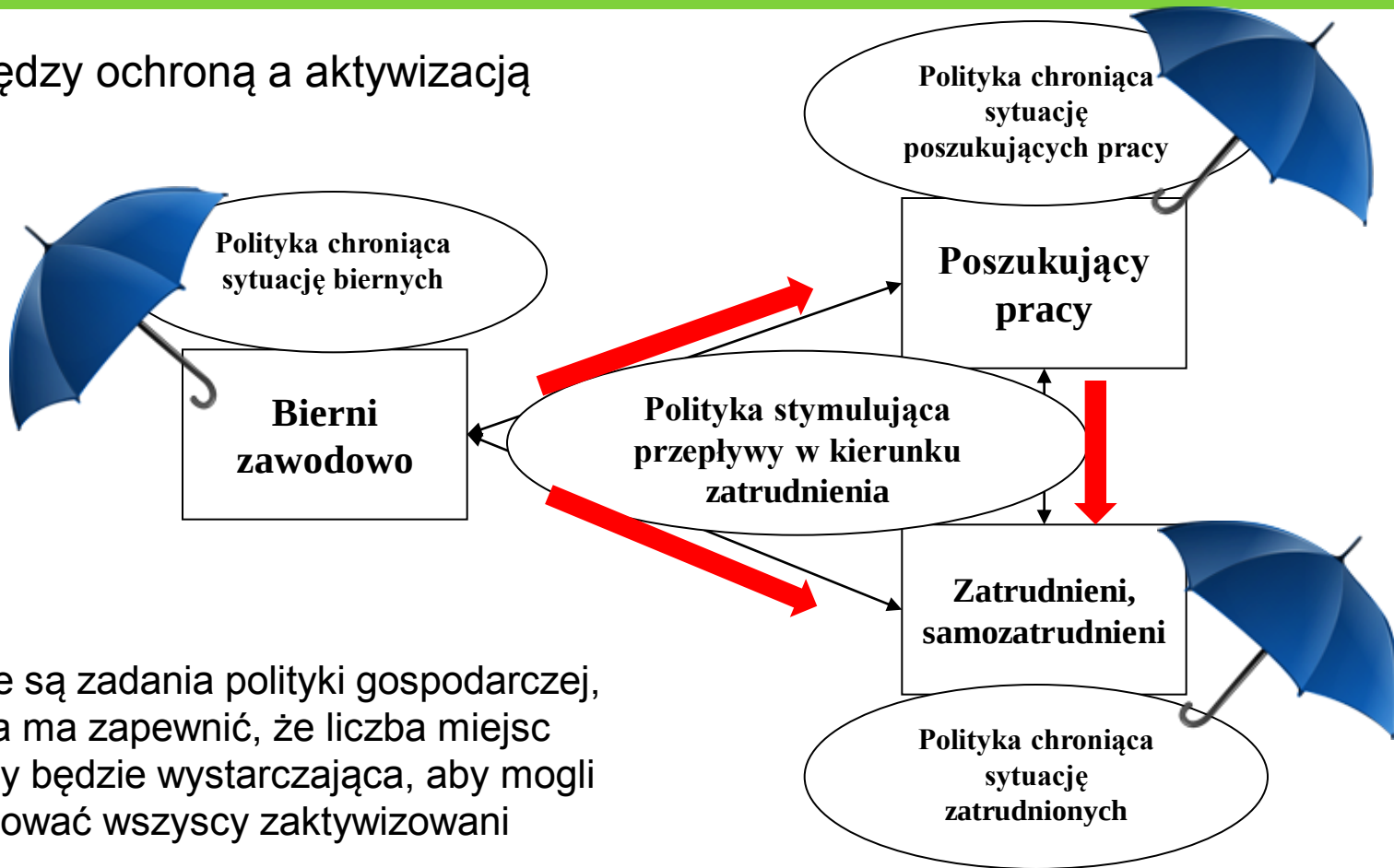
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zasadnicze problemy i dylematy nowej polityki społecznej

45

Między ochroną a aktywizacją

W tle są zadania polityki gospodarczej, która ma zapewnić, że liczba miejsc pracy będzie wystarczająca, aby mogli pracować wszyscy zaktywizowani

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zasadnicze problemy i dylematy nowej polityki społecznej

- Czy można uniknąć dylematu między wzrostem bezrobocia i hojną polityką społeczną (UE) a pełnym zatrudnieniem, skąpą polityką społeczną i wzrostem ubóstwa oraz nierówności (USA)?
- Czy można uniknąć trylematu niemożności pogodzenia pełnego zatrudnienia, niskiego poziomu nierówności i zrównoważonego budżetu?
- Czy można łączyć jednoczesne osiągnięcie celów zatrudnieniowych i egalitarystycznych?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- Literatura, linki do dokumentów publicznych, artykułów, wywiadów na temat nowych kierunków rozwoju polityki społecznej

rszarf.ips.uw.edu.pl/kierunki/

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

